

**Відповідальність за
порушення
податкового
законодавства**

Підстава відповідальності – податкове правопорушення

Ознаки податкового правопорушення:

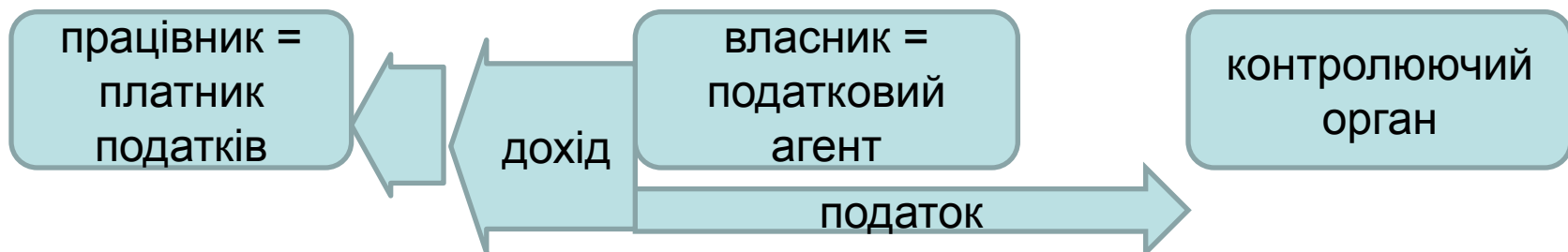
- протиправність;
- форма дії чи бездіяльності;
- наслідком діяння є невиконання чи неналежне виконання норм податкового права;
- порушуються норми, контроль за дотримання яких покладено на контролюючі органи.

Перелік норм, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, зазначено в пп. 19-1.1.4 – пп. 19-1.1.6 п.19-1.1 ст. 19 ПК України.

Суб'єкти відповідальності за порушення податкового законодавства

- платники податків
- податкові агенти
- посадові особи платників податків і податкових агентів

Податковий агент – особа, яка **зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок на доходи фізичних осіб**, до бюджету від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність контролюючим органам та нести відповідальність за порушення його норм в порядку, передбаченому статтею 18 та розділом IV цього Кодексу.

Види відповідальності за порушення податкового законодавства

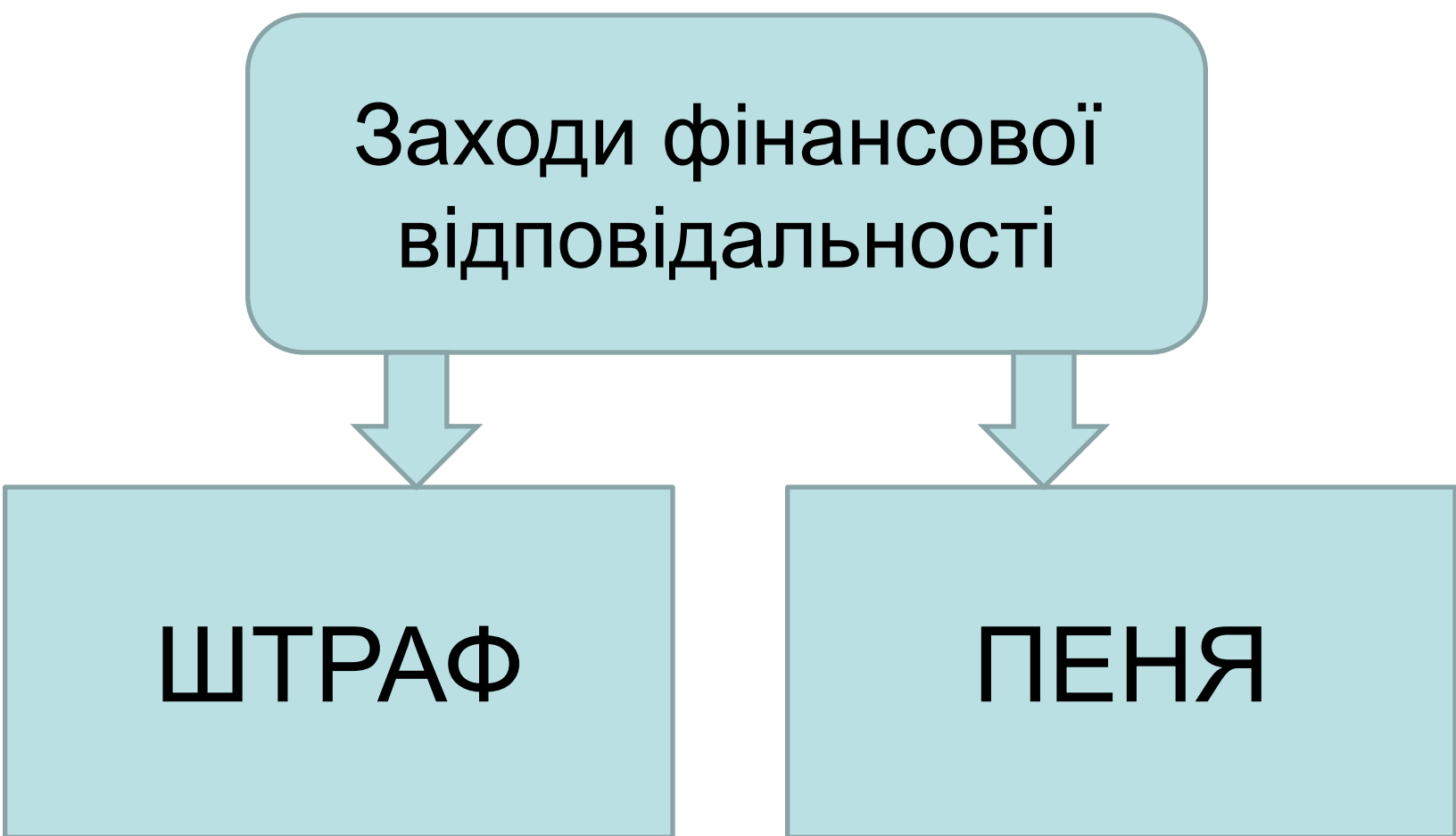
фінансова	адміністративна	кримінальна
Податковий кодекс України + інші закони	Кодекс України про адміністративні правопорушення + інші закони, до включення їх до КУпАП	лише Кримінальний кодекс України
притягнення до фінансової відповідальності не звільняє від іншої відповідальності	у разі, якщо за одне й те саме діяння передбачена адміністративна і кримінальна відповідальність, то настає лише кримінальна відповідальність	

Згідно зі ст. 61 Конституції України, ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності **ОДНОГО ВИДУ за одне й те саме правопорушення.**

Фінансова відповідальність

Заходи фінансової
відповідальності


```
graph TD; A[Заходи фінансової відповідальності] --> B[ШТРАФ]; A --> C[ПЕНЯ]
```

ШТРАФ

ПЕНЯ

Особливості застосування штрафу

- граничний строк застосування – 1095 днів після дня, з якого можна нарахувати штраф
- у разі вчинення кількох порушень застосовується за кожне порушення окремо
- за одне порушення – не більше одного штрафу
- застосовується шляхом прийняття податкового повідомлення-рішення
- сума зараховується до того самого бюджету, що і відповідний податок
- сплата штрафу не звільняє від сплати податку

Склади правопорушень, за які застосовується штраф

- неподання документів для взяття на облік у ДПІ, реєстрації змін до облікових даних, неподання виправлених документів / подання їх з помилками чи не повністю, неподання відомостей стосовно осіб, відповідальних за ведення бух. обліку, податкової звітності
- реалізація пального без реєстрації платником акцизного податку
- неподання фінустановами даних про відкриття чи закриття банківських рахунків
- видаткові операції на рахунку до отримання повідомлення ДПІ про взяття рахунку на облік
- неповідомлення ФОПами або особами, що провадять незалежну профдіяльність, банкам про свій статус при відкритті рахунку

Склади правопорушень, за які застосовується штраф

- порушення порядку подання звітності, якщо це призвело до зміни податкових зобов'язань / зміни платника податку
- оформлення документів, що містять інформацію щодо об'єкта оподаткування ФО або про сплату податків без зазначення РНОКПП чи з недостовірним РНОКПП
- несвоєчасне подання чи неподання податкової декларації
- неподання, у разі виявлення факту заниження податкового зобов'язання, уточнюючого розрахунку чи невідображення суми недоплати у наступній декларації
- неподання / недостовірність звіту про контрольовані операції та документації з трансфертного ціноутворення
- прострочення реєстрації податкових накладних, акцизних накладних і розрахунків коригування до них
- помилки в податкових накладних, допущені продавцем, і виявлені під час перевірки за заявою покупця, а так само їх невиправлення після перевірки

Склади правопорушень, за які застосовується штраф

- незабезпечення зберігання, ненадання первинних документів
- несплата ФОП єдиного податку, авансового внеску
- у разі самотійного визначення контролюючим органом суми податкового зобов'язання, зменшення бюджетного відшкодування, зниження від'ємного значення ПДВ (пп. 1,2,4,5,6 п. 54.3 ст. 54 ПК України)
- нецільове використання податкової пільги
- відчуження майна, що у податковій заставі, без згоди ДПІ
- прострочення сплати узгодженої суми податку
- ненарахування / неутримання / несплата податку податковим агентом до або під час отримання доходу платником
- неподання, прострочення подання податкової інформації банками
- вивезення пального з акцизного складу / його транспортування без відмітки представника контролюючого органу

Форми штрафів

- фіксована сума у гривнях
- кілька розмірів мінімальної заробітної плати
- % вартості реалізованого пального
- % суми операцій, але не менше фіксованої суми
- % заниження податкового зобов'язання
- % суми контрольованих операцій, але не більше кількох розмірів мінімальної зарплати
- % суми податку (ПДВ, акцизного податку, єдиного податку, податку, що утримується податковим агентом)
- % суми нарахованого податкового зобов'язання, зменшення бюджетного відшкодування
- % погашеної суми податкового боргу
- % вартості вивезеного / транспортованого пального, але не менше фіксованої суми

Початок нарахування пені

1. Сплив 90 днів після граничного строку сплати податкового зобов'язання, при самотійному його нарахуванні платником податків.
2. Настання першого робочого дня, наступного за граничним днем сплати податкового зобов'язання, при нарахуванні його контролюючим органом у ППР.
3. Настання строку погашення зобов'язання у разі виявлення його заниження та на весь період заниження, включаючи період оскарження (якщо скаргу не задоволено).
4. Настання строку погашення податкового зобов'язання при визначенні його податковим агентом / контролюючим органом під час перевірки податкового агента.

Якщо прострочення здійснено з вини банку – пеню сплачує банк. Якщо банк прострочив перерахування через регулювання НБУ його економічних нормативів – пеня не нараховується

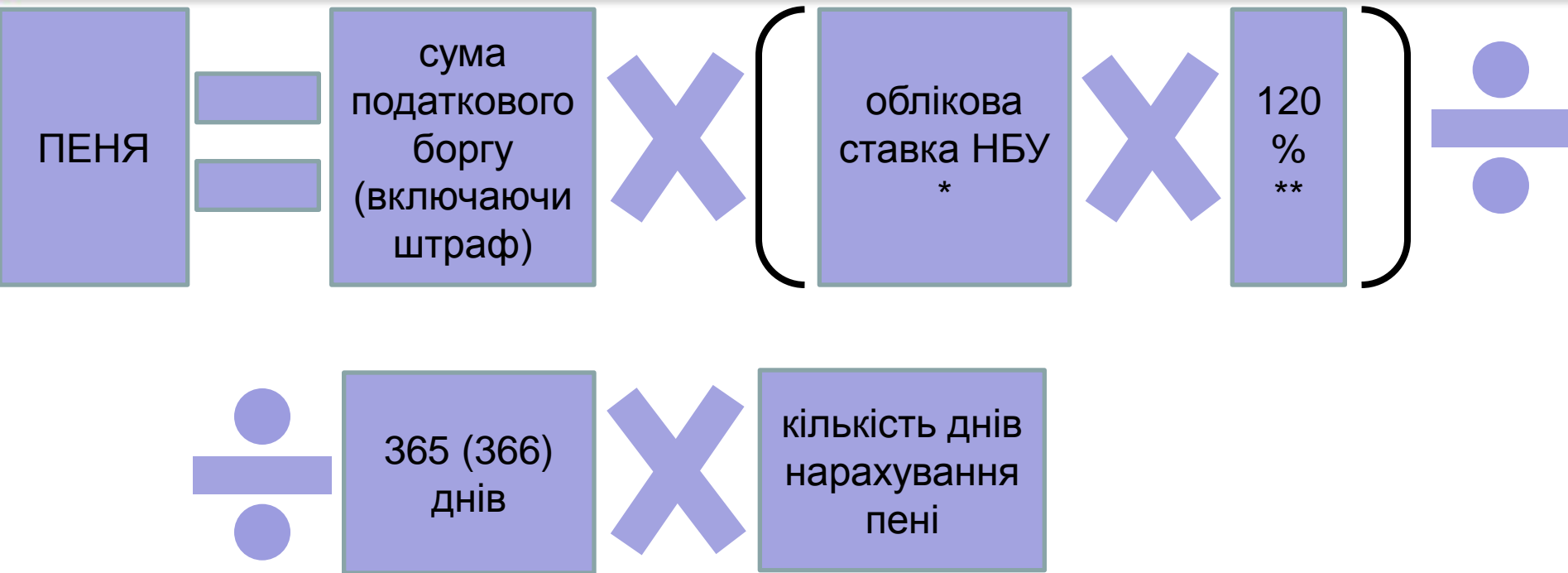

Закінчення нарахування пені

1. Погашення податкового боргу.
2. Проведення взаєморозрахунків зустрічних грошових зобов'язань бюджету перед платником податків.
3. Запровадження мораторію на задоволення вимог кредиторів.
4. Скасування / списання податкового боргу.

Зупинення нарахування пені – у разі продовження строку розгляду адміністративної скарги платника податків, на час такого продовження

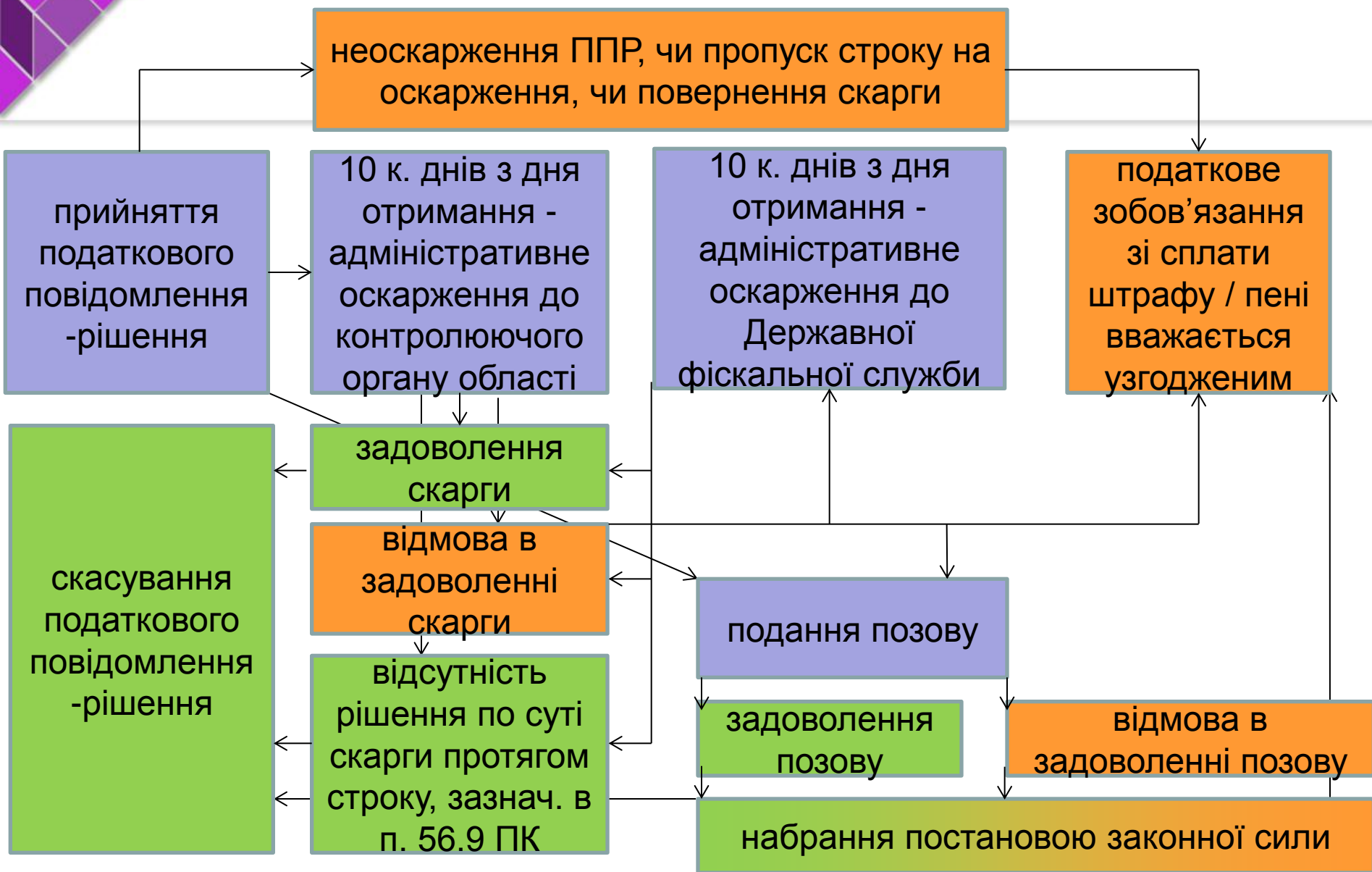
Обчислення пені

* мається на увазі та облікова ставка, що діяла: а) на день виникнення / погашення боргу (яка з них більша); б) на день заниження зобов'язання; в) на день виплати (нарахування) доходу податковим агентом

** конструкція «120 відсотків РІЧНИХ облікової ставки НБУ» є законодавчою помилкою, адже облікова ставка НБУ сама по собі є відсотком річних. Тому облікову ставку НБУ просто множимо на 120 %.

Оскарження штрафу і пені

Черговість зарахування сплачених сум

1. Перша черга – податкове зобов'язання
2. Друга черга – штраф
3. Третя черга – пеня.

(незалежно від вказаного платником
призначення платежу)

Виконання штрафу і пені

Склади адміністративних правопорушень у сфері податкового законодавства

Склад	Санкція	Орган, що складає протокол	Орган, що вносить постанову
відсутність податкового обліку, порушення його ведення	вперше – штраф 5-10 НМДГ повторно – штраф 10-15 НМДГ	орган державної податкової служби (застаріле формулювання в КУпАП, що означає орган ДФС)	районний, районний у місті, міський, міськрайонний суд (суддя)
неподання, несвоєчасне подання платіжних доручень на сплату податків, зборів			
невиконання законних вимог контролюючого органу (пп. 3, 24, 30, 31 п. 20.1 ст. 20 ПК України)			
неутримання, неперерахування ПДФО, перерахування його за рахунок підприємств, неповідомлення вчасно про нараховані доходи	вперше – штраф 2-3 НМДГ повторно – штраф 3-5 НМДГ		

Кримінальна відповідальність за порушення податкового законодавства

– передбачена ст. 212 КК України.

Об'єкт злочину – суспільні відносини у сфері господарської діяльності (родовий), у сфері справляння обов'язкових платежів (безпосередній).

Склад злочину матеріальний.

Об'єктивна сторона – дії чи бездіяльність, що полягають в ухиленні від сплати обов'язкових платежів, введених у встановленому законом порядку, наслідки у формі фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у певних розмірах.

Суб'єкт злочину спеціальний – службова особа юридичної особи, особа, що займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи чи інша особа, яка зобов'язана сплачувати платежі

Суб'єктивна сторона включає вину у формі умислу.

Злочин невеликої тяжкості (ч. 1, 2), тяжкий (ч. 3).

Строк давності: 2 роки (ч. 1, 2), 10 років (ч. 3).

Строк судимості: 1 рік (ч. 1, 2), 6 років (ч. 3)

Основний і кваліфіковані склади ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) та заохочувальна норма

Кваліфікуюча ознака	Санкція
значний розмір (1000 НМДГ і більше)	штраф 1000 – 2000 НМДГ або позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю до 3 років
попередня змова групи осіб або великий розмір (3000 НМДГ і більше)	штраф 2000 – 3000 НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю до 3 років
вчинено раніше судимою за ст. 212 КК України особою або особливо великий розмір (5000 НМДГ і більше)	штраф 15000 – 25000 НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю до 3 років з конфіскацією майна

Заохочувальна норма. Звільнення від кримінальної відповідальності у разі, якщо до притягнення до кримінальної відповідальності особа сплатила обов'язкові платежі, фінансові санкції, пеню.

Це була тема
«Відповідальність за
порушення податкового
законодавства».

Дякуємо за увагу!